

du torde ursäkta.

Inga artigheter emellan mognade män; likväl kan jag säga dig, att du ej hör till dem, som växa på alla rofland i Finland. Du återkom, från din resa, till Sverige, och hade då redan kunnat få fast fot härstädes; men af kärlek till ditt fosterland, återvände du dit, för att söka gagna derstädes. Man har hört dina föreläsningar, ringast sagdt, med nöje; man erkänner ditt värde, men man vill ej uppmuntra, icke begagna dig. Man har kastat dig, lik en onyttig trasa, till litteraturens ödemark Kuopio; man anser dig god nog, eller tillräckligen belönad, om du får plagga vett och grammatika i Savolax bestar. Det visar sig härvid en *hög*, men ingalunda högsinnad plan, att sätta dig ur tillfälle att verka, eller att qväfva din förmåga. Du har velat verka för det kära fosterlandet, och man förnekar dig tillfälle dertill; har man då icke löst alla band emellan dig och fosterlandet, tvungit dig att lemna ett land, der man vill, andeligen, binda dig till händer och fötter? Du måste anse dig fri alla förbindelser, du bör qväfva din erkänsla, och påminna dig, hvad du är skyldig dig sjelf och vetenskapen. Ingen vet bättre än jag, hvad det kostar, att lemna sin fosterland; man upprifver dermed ur sitt hjerta mången lifvets blomma med rötterna, men att blifva en lekboll för nycker eller våld, det fördrager ingen man.

Efter min tanke bör således ingen tvekan hos dig uppstå, om det steg du bör taga. Huruvida detta lemnar framgång, är omöjligt att afgöra; ty granskapets inflytande hvilar stundom, rättare i vissa fall, tryckande öfver oss. Emellertid har jag känt mig före hos en man af obemärkt, men starkt inflytande, och han var förtjust öfver ditt beslut, samt lofvade sina bona officia. Bergfalk har bedt mig säga, att Afzelius icke söker, och Lindblom anses i den grad undermåtig, att ett nytt förslag derföre anslås. Så snart du fått svar af Hagberg, så låt mig få del af dina planer och beslut, och du skall af mig få alla underrättelser, huru det ljuder hos oss. Jag tror, att du kan hoppas allt; det yttrade äfven Bergfalk.

Skrif snart. – Med sann vänskap

A. I. Arwidsson.

73 J. V. SNELLMAN – J. L. RONEBERG 11.VI 1843 SLS, Runebergsarkivet

40

Broder Runeberg!

Oturn ville, att jag Fredagen middagstid for ut till Degerö, hvarifrån jag först kl. 8 i går aftse återkom, då jag fick Ditt bref, som således icke fermt nog kunde besvaras. Jag gör nu ett försök att i dag söndag mellan 9–10 f. m. få detta på posten, men betviflar mycket att det lyckas.

Gubben Jogan har i det varma vädret repat sig och skall i går hafva ätit sin middag på Kajsaniemi. Han lofvar resa hem, så snart han blir så stark, att han »täcks resa och komma» – hans egna ord.

50

Kampanjkumpanerne har jag ej vidare sett. Ingen går hit i vinds-kupan och utom den går icke jag. Hela detta lif och bestyr med gator torg och murar, allt börjar förefalla mig så vedervärdigt, att jag helst har mina ögon derifrån. Jag vet icke, om det är ondt samvete eller eljest ond blod. – Från Sverige har jag ännu icke haft några underrättelser. Också är jag för dem temligen likgiltig – blott jag visste hvart jag skall

taga vägen för sommarn.

Huru går det med Din resa till Sverige. Du borde dermed icke uppskjuta eller, om detta måste ske, ställa så till att Du kan dröja in på Augusti, för att höra några operor. Ty den saken är likväl näst Stockholms skönhet den bästa. Helsa Din kära Fru - likaså en helsning till Borenius och hans lilla gumma. Må väl!

Vän Snellman

d. 11:te Juni.

10

74 C. G. OTTELIN - J. V. SNELLMAN 13.VI 1843
HUB, JVS handskriftssamling

Wälädle och Höglärde Herr Rector!

För Herr Rectors tvänne ärade skrivelser har jag det nöjet att nu
aflägga min vänskapsfullaste tacksägelse. Det är visserligen smärtande 20
att Kuopio Skola, som skulle erfordra en driftig och verksam Rector,
sannolikligen kommer att lida en stor förlust genom Herr Rectors resa
ur landet, men då denna förlust är ringa emot den som fäderneslandet
uti vettenskapligt afseende kommer att lida genom Herr Rectors
bortresa, så nödgas jag förbise densamma. Till en del har jag insett,
hvad Herr Rectorn i sitt sednare bref säger sig hafva erfarit, och trodde
derföre, att en tids vistelse uti Kuopio, till dess Philosophiae Profes-
sionen i Helsingfors blefve ledig, möjligen kunde jemna det skrofliga
lynnet hos de patres, hvilka icke gerna se den, som vågar tänka 30
annorlunda än efter en gifven måttstock. I smått har jag sjelf erfarit
detsamma som Herr Rectorn uti större skala uthärdar. Jag har
uthärdat den strid, som uppstår hos den, hvilken älskar vettenskapen
och det rena vetandet för dess eget ljus' skuld, då han skall tillgripa ett
brödyrke. Men jag har ock funnit, att det bär sig, blott man för sitt
älsklings ämne har några dagar i veckan lediga. Denna min erfarenhet
gjorde att jag hoppades det Herr Rectorn skulle finna sig i Kuopio.
Men, då en högre rent vettenskaplig bana öppnas, så önskar jag för
sanningens egen skuld Herr Rectorn dertill lycka; ty för att vara
uppriktig vill jag nämna, att jag sällan läst någons skrifter in philoso-
phicis, der djup och klarhet äro så förenade som uti dem Herr Rectorn 40
af trycket utgifvit. Vanligen söka filosofherne, i synnerhet såväl
Hegelianer, som Schellingianer att svepa in sig, de förra uti ett nät af
ord, de sednare uti en nimbus af bilder, så att man förlora ur åsynen
såväl saken som Författaren. Herr Rectorn är god och förlåter mig att
jag öppet bekänner, det Herr Rectorn är motsatsen af dem. Hvad åter
verksamheten i ock för vetandet beträffar, så tviflar jag uppå, om den
hos oss någonsin kan blifva fullkomligen fri från de band misstänks-
samheten mot all fri forskning pålägger densamma. I Lund deremot får
man tala och skriva som man tänker.

Emellertid beklagar jag, i fall Herr Rectorn kommer att flytta ur 50
Landet, mig som förlorat det nöjet, att någon gång såsom jag
hoppades, kunna inlåta mig uti ett ämne som 1/4 sekel intresserat mig.
Nemligen känslans utveckling till devotion och Gudaktighet i parallel
med viljans till sedlighet, och den förras realisering i Kyrkan, likasom
den sednares i Staten. Jag kan nemligen icke anse Kyrkan och Staten